

Верблюд Р.М.

студент,

*Полтавський юридичний інститут імені Ярослава Мудрого
Національного юридичного університету*

КВАЗІСПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ – ПОКАРАННЯ ЧИ НІ

З того моменту як Україна стала незалежною державою пройдено визначний шлях в подоланні казусів в законодавстві. Але ще залишаються питання, які вимагають уточнення, роз'яснення та застосування їх на практиці. До вказаного кола проблем належить квазіспеціальна конфіскація. Потребує відповіді запитання квазіспеціальна конфіскація – це покарання чи захід безпеки.

Актуальність даної теми полягає в тому, що згідно судовим реєстрам лише за 2015 рік було призначено судами у 2000 випадках призначено покарання у вигляді конфіскації майна осіб, з який 320 є квазіспеціальною конфіскацією, адже вона передбачена в 50 санкціях статей Особливої частини КК України.

Цю проблему досліджували багато науковців та практиків. Зокрема, Пирожено О.С., Марін О.К., Палій М., Аветісян П.А., Бажанов М.І., Веселова В.Н., Гуторова Н.О.

За Кримінальним Кодексом спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим кодексом

У юридичній літературі зазначається, що спеціальна конфіскація є кримінально-правовим інструментом міжнародного співтовариства у боротьбі з наркоторгівлею, корупцією, тероризмом.

Зазначений інститут спрямований на посилення боротьби зі злочинністю, забезпечення невідворотності та повноти покарання за вчинений злочин.

Квазіспеціальна конфіскація передбачена в Кримінальних кодексах більшості держав світу. Зокрема Австрії, Іспанії, Швеції, Білорусії, США та інших

При дослідженні її правової природи, вчені мають різні точки зору. Одні вважають квазіспеціальну конфіскацію покаранням, інші навпаки.

Проаналізувавши роботу Гуторової Н.О., яка вважає що вищезгаданий вид конфіскації є видом покарання, адже квазіконфіскація розташована в КК України після слова «карається», а отже встановлюється в санкціях статей лише за тяжкі та особливо тяжкі суспільно небезпечні винні діяння. Але при цьому квазіконфіскацію використовують як санкцію у ст. 176 КК України («Порушення авторського права і суміжних прав»).

Таку ж точку зору підтримує й Панов М.М. На його думку, зазначена конфіскація є покаранням, адже володіє всіма ознаками покарання і є заходом примусу, наявна превентивна функція, спрямована на запобігання вчинення злочинів.

В.К. Дуюнов стверджує що спеціальна конфіскація повинна застосовуватися як покарання, обґрунтовуючи це тим що квазіспеціальна конфіскація має кримінально-правову природу.

Інша точка зору в Хавронюка М.І, який розкриває її як «захід безпеки», посилаючись на досвід в даній сфері іноземних держав.

До зазначеної точки зору приєднуються також вчені Тютюгін В.І. та Пироженко.О.С. На їх думку, квазіконфіскація не є покаранням, адже у ст. 51 КК України її не передбачено. Надання їй статусу покарання, буде порушенням ст. 59 КК України, в якій зазначено що конфіскація призначається за тяжкі і особливо тяжкі корисливі злочини. Проте як наведено вище, наявні випадки встановлення квазіспеціальної конфіскації у санкціях злочинів невеликої і середньої тяжкості. Також, такий захід порушує права і свободи громадян, постає на шляху гуманізації.

На мою думку, для вирішення даного питання слід звернутися до досвіду зарубіжних країн. Іноземні науковці при вирішенні даного питання поділилися на три групи:

1. Першу групу становлять країни, де не було визначено місця спеціальної конфіскації, через відсутність кодифікованого акту, який регулював би даний інститут. Як приклад – США.

2. Друга група – де найбільш повно регламентовано питання стосовно спеціальної конфіскації, а інститут віднесений до додаткових покарань. До таких країн, зокрема, належать Японія, Франція.

3. До третьої групи відносяться країни, які відносять спеціальну конфіскацію до інших заходів кримінально-правового характеру. До таких країн належать Швеція, Молдова.

Для усунення суперечок, вважаю за необхідне звернутися до другого варіанту, а саме, до законодавчого регулювання інституту спеціальної конфіскації, створення кодифікованого акту, який би регулював би даний інститут